

Tyrimo-edukacinio projekto „Aš – kūrėjas, atradėjas Vilkaviškio vaikų lopšelyje-darželyje „Buratinas“ pristatymas

Parengė Alma Finagėjevienė

Mokytojų tarybos posėdis

2023 m. rugpjūčio 30 d.

IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ UGDYMAS(IS), TAIKANT INFORMACINES IR TECHNOLOGIJAS

KŪRYBIŠKUM

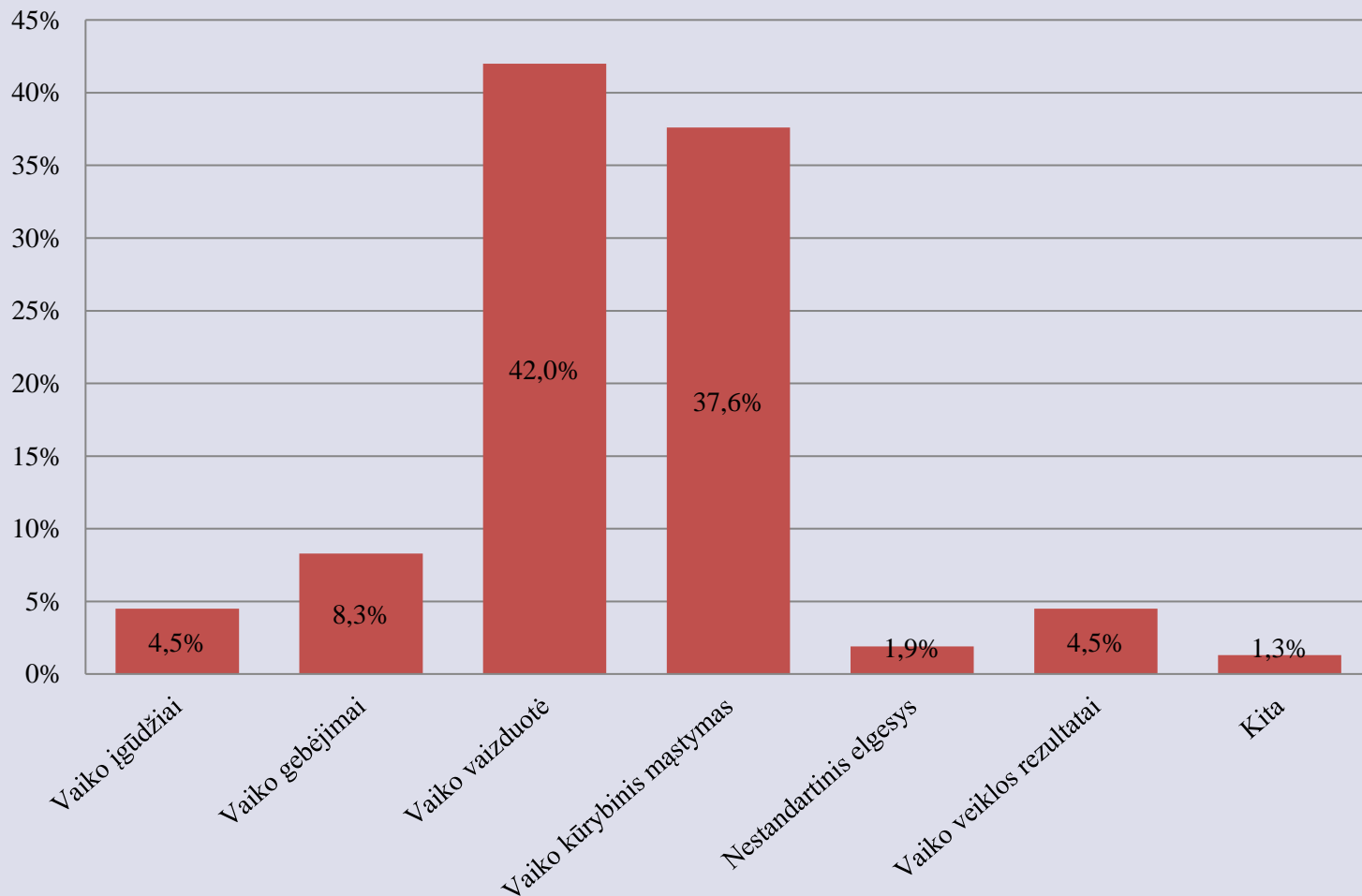
KOMUNIKACINI

Tyrimas vykdytas darželyje 2023 metais kovo 27 – balandžio 28 dienomis, jį atliko Kauno kolegijos Menų ir ugdymo fakulteto studentė Monika Eidukevičiūtė.

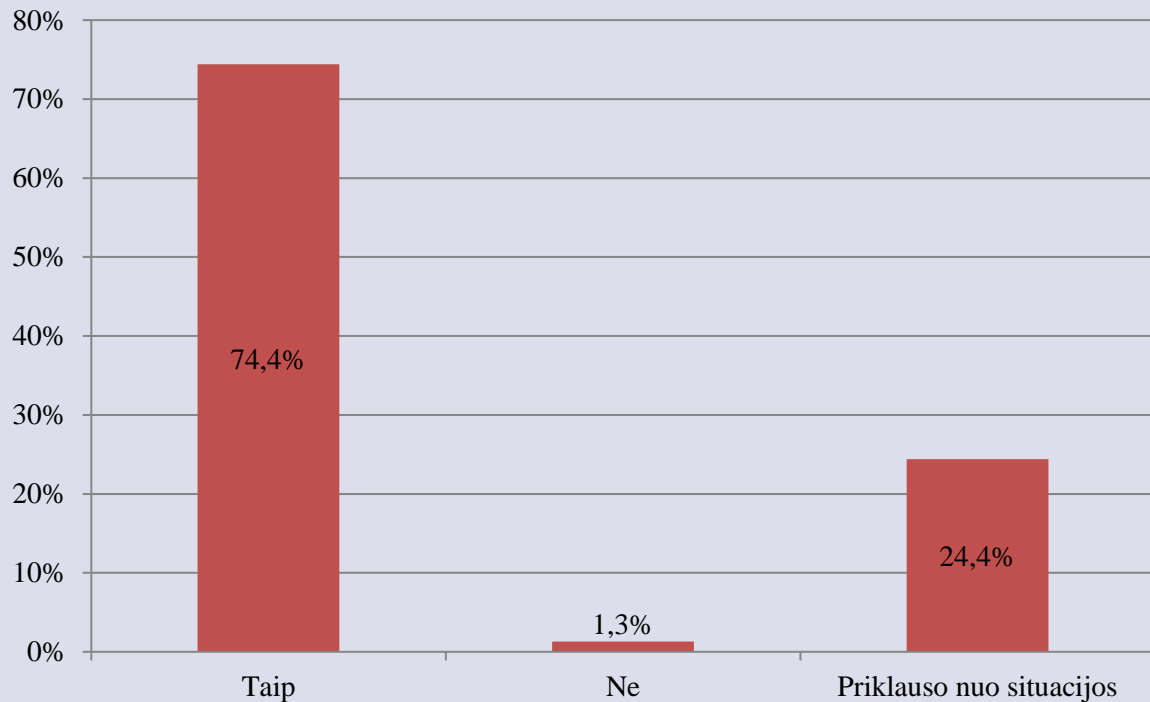
Tyrimo metu gauti atsakymai iš 78 respondentų (tėvų) ir interviu darytas su 7 ikimokyklinio ugdymo pedagogais

Tyrimo pradžioje buvo svarbu išsiaiškinti tėvų nuomonę apie kūrybiškumo sampratą, todėl buvo pateiktas klausimas – „Kaip manote, kas yra vaikų kūrybiškumas?“

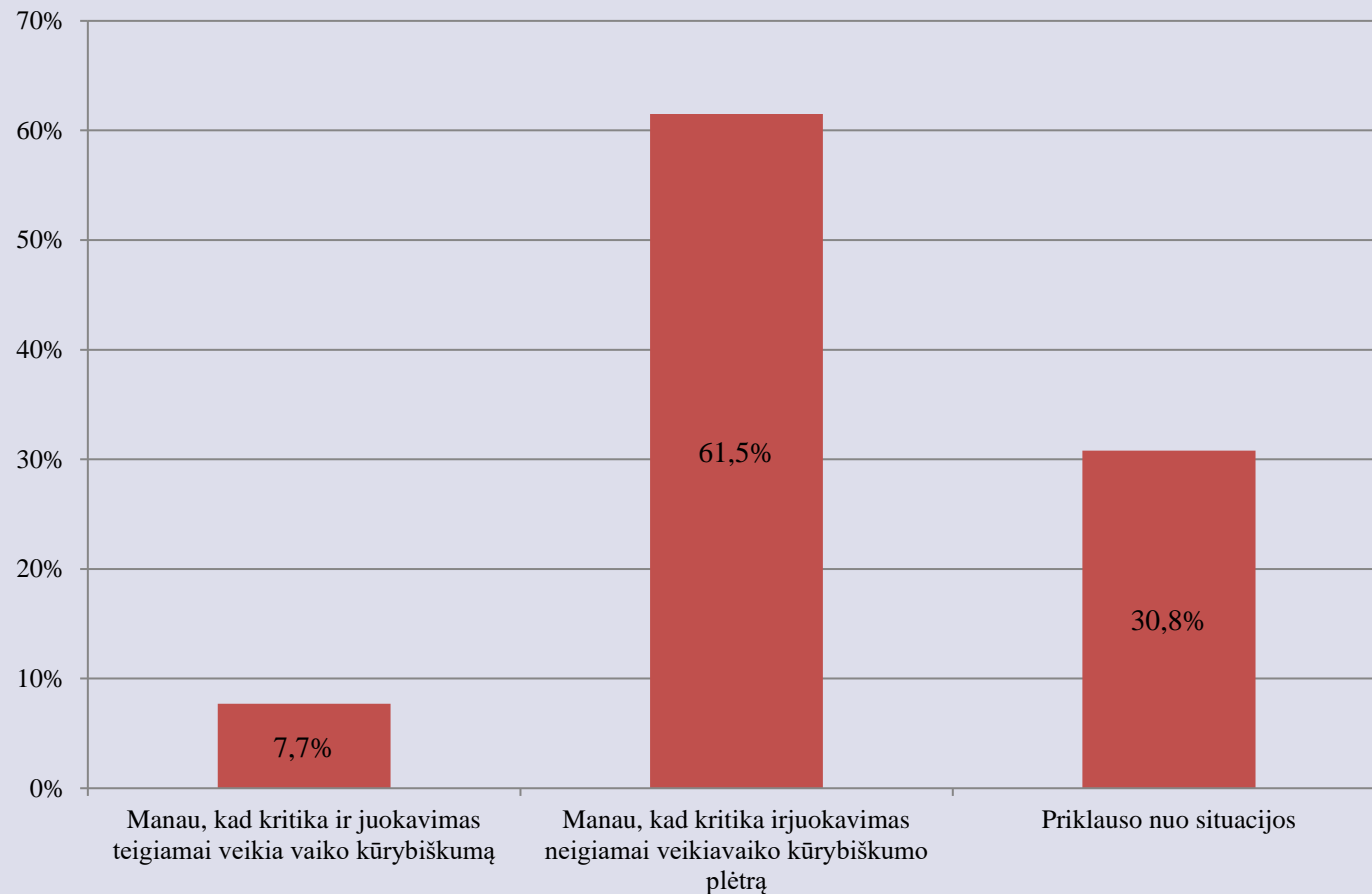
Apibendrinus galima teigti, kad respondentų nuomonė apie kūrybiškumo sampratą yra skirtinga.

Klausimu „Kaip manote, ar Jūsų vaikui suteikiamos sąlygos kūrybiškumui ugdytis?“ buvo siekiama atskleisti tėvų požiūrį į kūrybiškumo sąlygų suteikimą

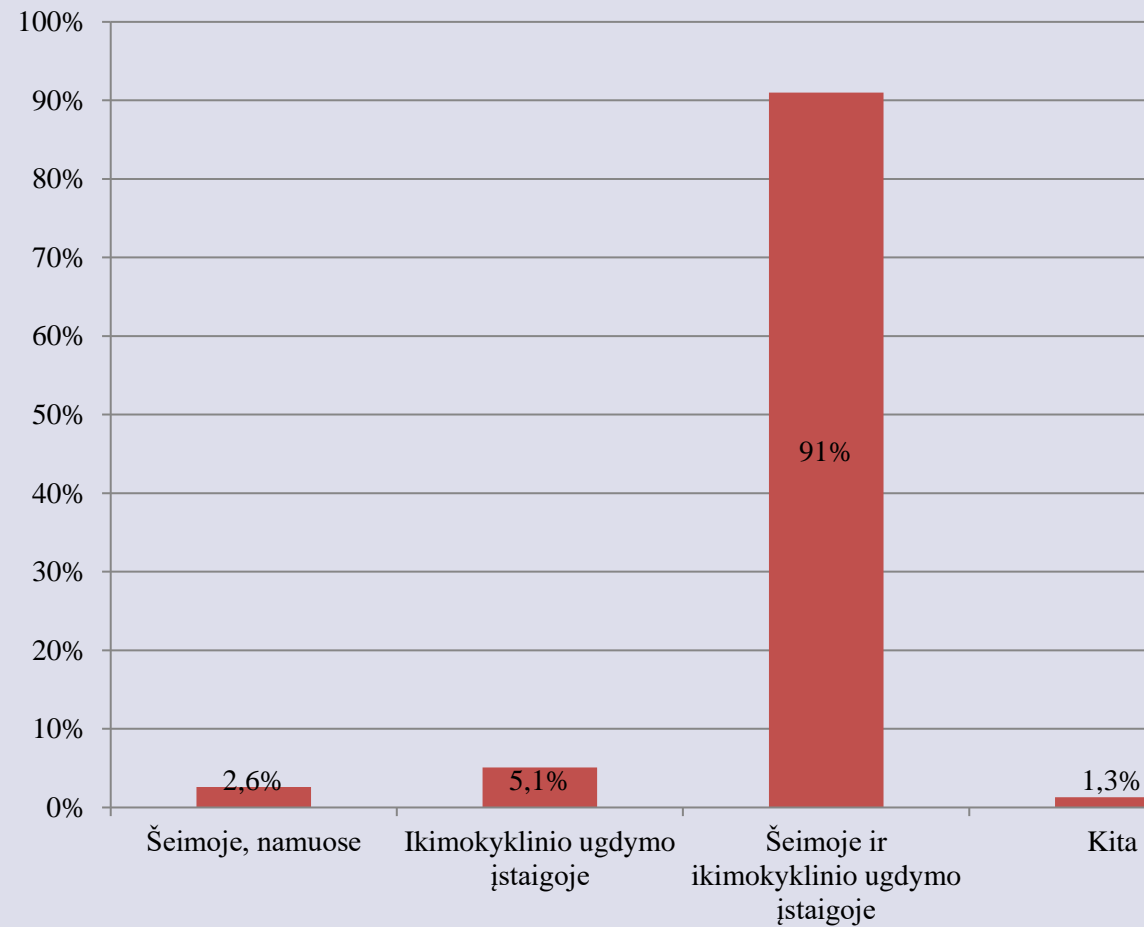
Anot Piroddi, „...laisvė reikalinga kūrybiškumui, kurį kiekvienas vaikas natūraliai turi, bet dažnai jis užslopinamas įsikišus suaugusiems...“. Kūrybiškumui skleistis reikia suaugusiųjų, t. y. tėvų, pedagogų pagalbos, tinkamos aplinkos pritaikymo. Iš tyrimo galima daryti išvadą, kad **suaugusieji ne visada sudaro sąlygas vaikų kūrybiškumo plėtrai ir ugdymui(si).**

Siekta išsiaiškinti nuomonę į juokavimus ir kritiką iš vaikų darbų, buvo pateiktas klausimas „Kaip manote, ar juokavimas ir kritika iš vaikų atliktų darbų ar improvizacijų daro teigiamą poveikį jo kūrybiškumui?“

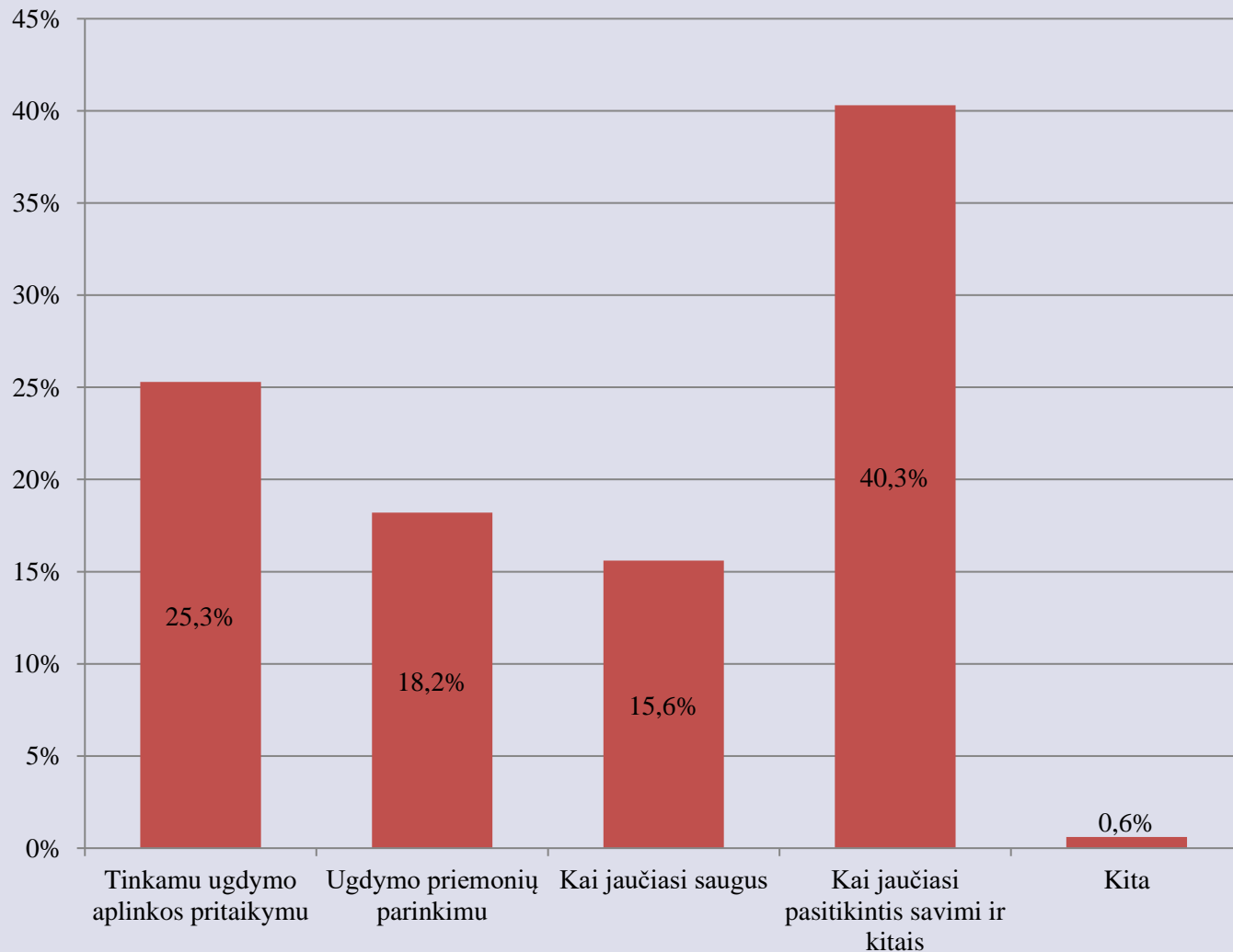
Kupers ir kt. teigia, kad suaugusieji neturėtų juokauti, kritikuoti, šaipytis iš vaikų atliktų darbų, sukurtų kūrybinių sumanymų ir improvizacijų. Dauguma respondentų sutinka su šia mintimi, nekritikuoja bei nejuokauja iš vaikų improvizacijų, tačiau nemaža dalis respondentų mano, kad tai teigiamai veikia vaiko kūrybiškumą, arba iš dalies teigiamai veikia kūrybiškumą.

Siekiant išsiaiškinti, ar tėvai namuose ugdo vaikų kūrybiškumą, pateiktas klausimas „Kaip manote, kur Jūsų vaikui sudaromos sąlygos kūrybiškumo plėtrai?“

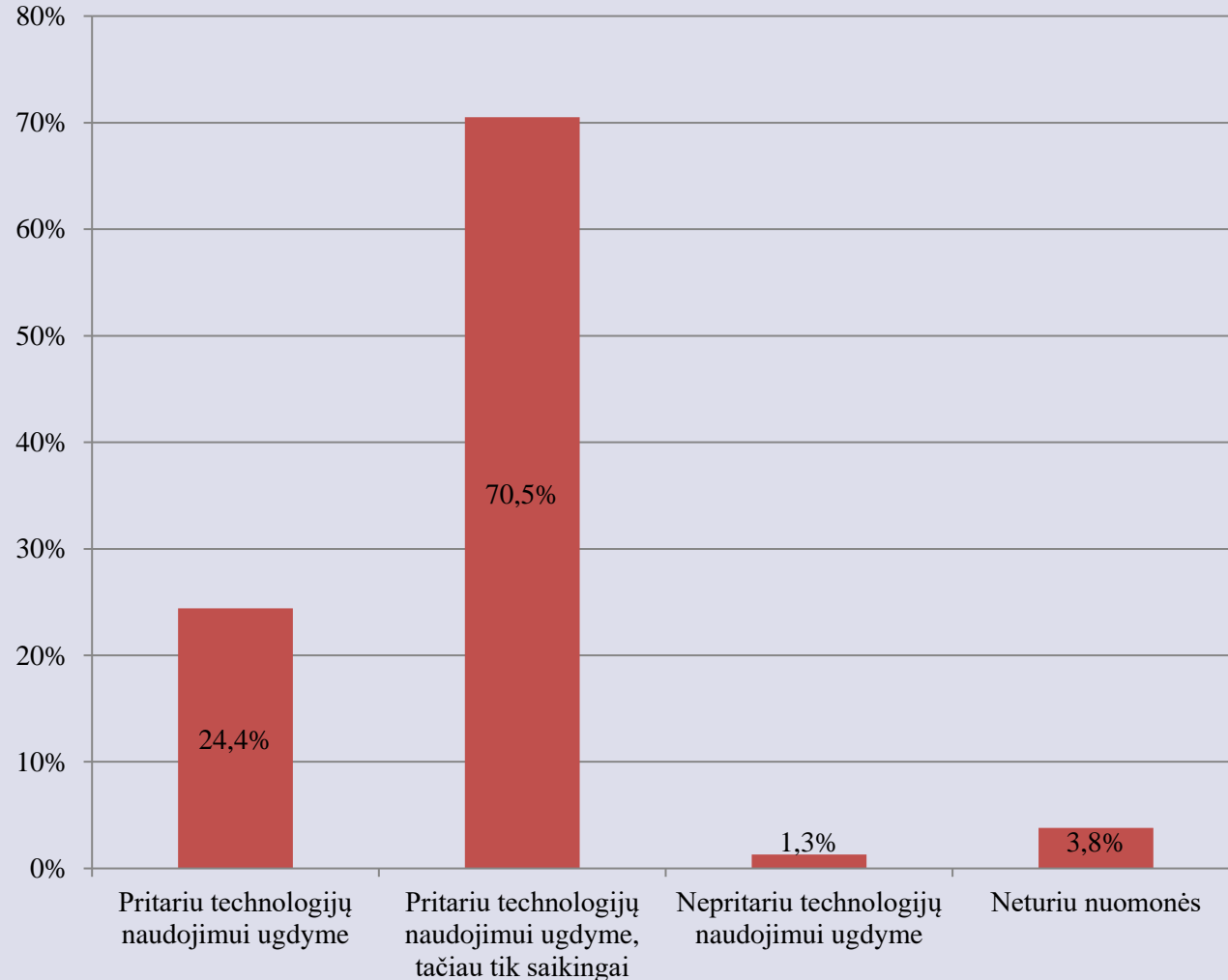
Didžioji dalis respondentų skatina kūrybiškumą namuose, tačiau nemaža dalis teigia, kad jų vaikų kūrybiškumo plėtra sudaroma tik ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, arba atvirkščiai – tik šeimoje. Galima daryti prielaidą, jog respondentų nuomone, ne visada ikimokyklinio ugdymo įstaiga sudaro sąlygas kūrybiškumui plėstis. Tokią pačią situaciją galima pastebėti ir šeimoje, ir namuose. LR Švietimo įstatyme reglamentuota: „ikimokyklinis ugdymas vyksta šeimoje, o tėvams (globėjams) pageidavus ar atsakingoms už vaiko teisių apsaugą institucijoms rekomendavus, pagal ikimokyklinio ugdymo programą“. Tyrimo rezultatai rodo, kad kūrybiškumas dažniausiai yra plėtojamas šeimoje ir įstaigoje. Tačiau vyrauja nuomonė, kad kūrybiškumo ugdymas įstaigoje yra „siekiamybė“.

Tyrime siekta išsiaiškinti „Kokiomis sąlygomis Jūsų vaikas labiausiai lavina kūrybiškumą?“

Kaip teigia Englebright Fox & Schirrmacher, visapusiškai įgyvendinti kūrybiškumą vaikams reikia palankių sąlygų, pavyzdžiui, tinkamos ugdymo(si) aplinkos, saugumo ir pasitikėjimo. Respondentų nuomonė išsiskyrė, tačiau būtent vaiko pasitikėjimas savimi ir kitais bei tinkamas ugdymo aplinkos pritaikymas padeda vaikams labiausiai lavinti kūrybiškumą.

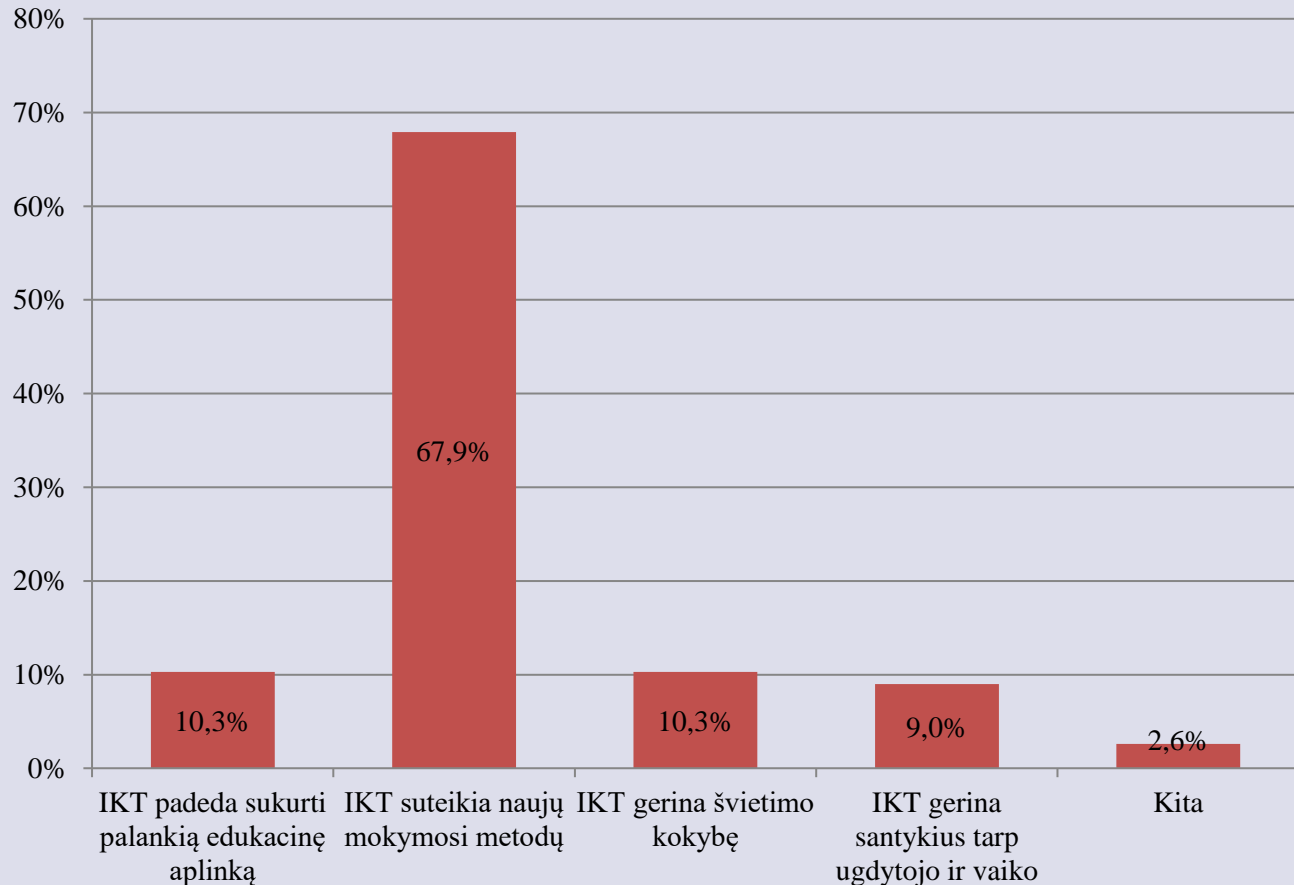
„Kokia Jūsų nuomonė apie informacines ir komunikacines technologijas (IKT) ikimokykliniame amžiuje?“

Apibendrinant galima teigti, kad didelė dalis respondentų pritaria technologijų naudojimui ugdyme. Tai patvirtina Djiwandono mintis, kad informacinės ir komunikacinės technologijos įsiskverbia beveik į visas sritis ir yra neatsiejama gyvenimo dalis.

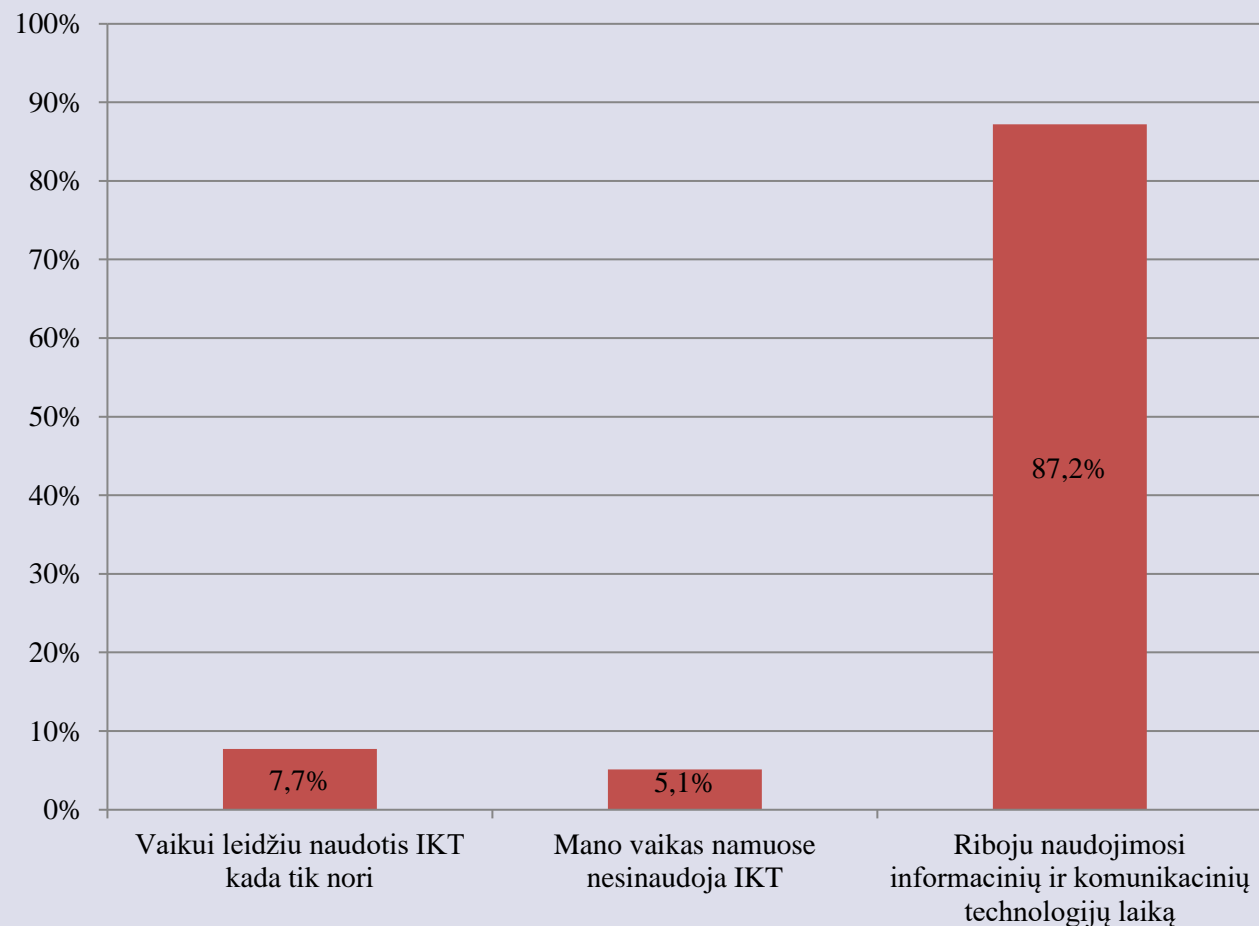

Siekiant išsiaiškinti, kokia nauda vaikams iš informacinių ir komunikacinių technologijų, pateiktas klausimas – „Kaip manote, kokį poveikį vaikams daro IKT naudojimas?“.

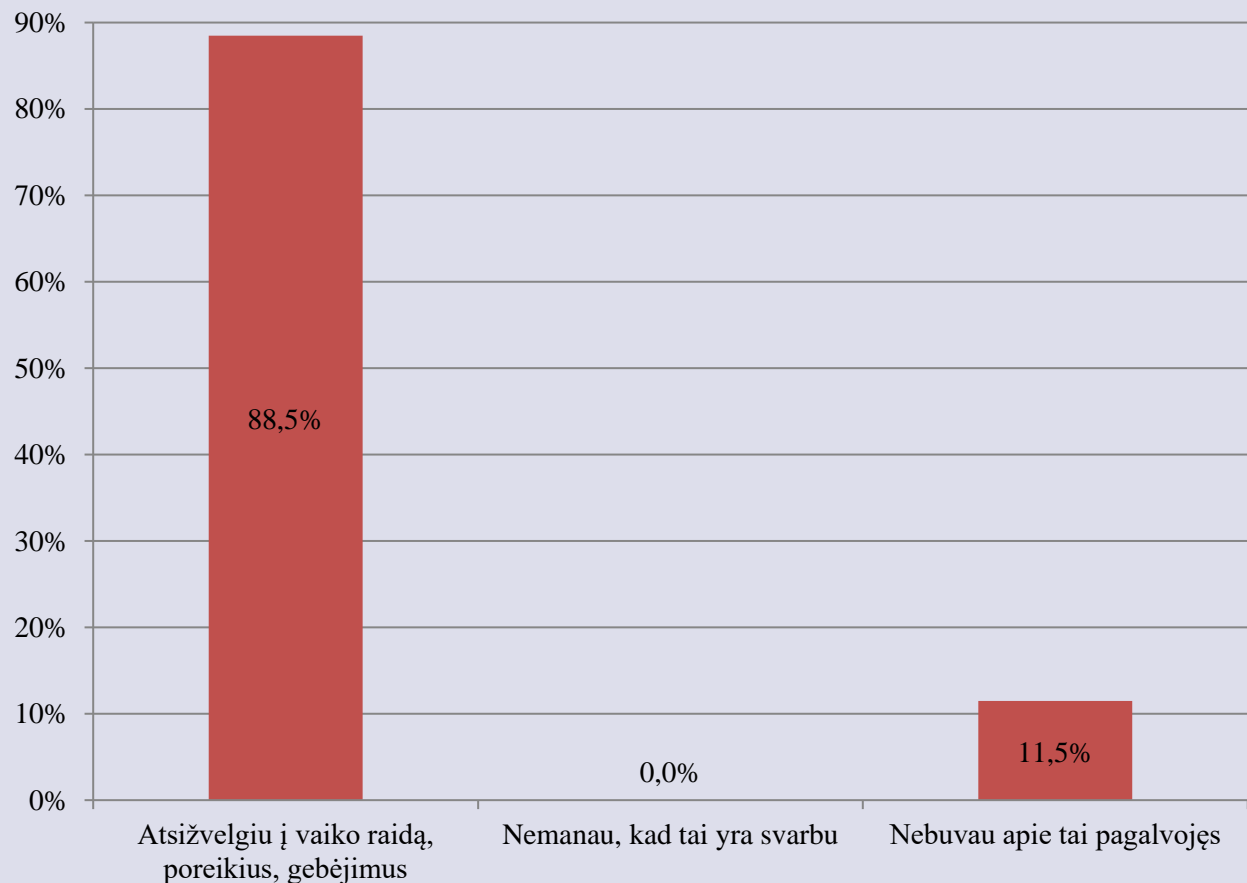
*Anot Fitriawati & Lestari, būtent IKT naudojimas švietime gali sukurti naujas edukacines aplinkas, suteikti naujų mokymosi metodų, pakeisti tradicinius mokytojo ir ugdytinio santykius ir galiausiai pagerinti švietimo kokybę. Respondentų nuomone, **informacinių ir komunikacinių technologijų naudojimas daugiausiai suteikia naujų mokymosi metodų.***

Tėvų buvo klausiama „Kaip dažnai Jūsų vaikas namuose naudoja informacines ir komunikacines technologijas?“

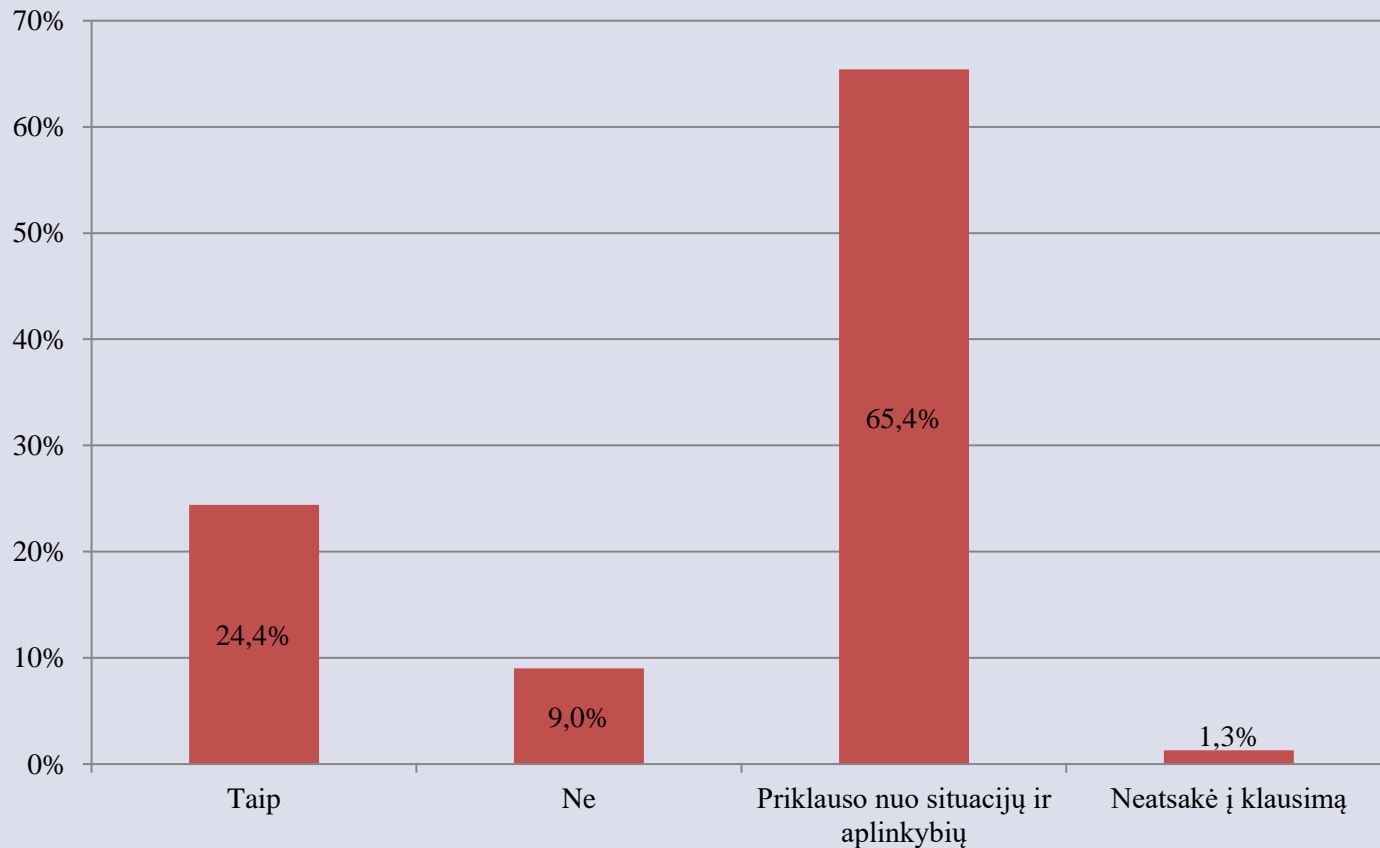
Apibendrinant galima teigti, kad dauguma tėvų leidžia vaikams naudotis IKT priemonėmis, tačiau tam tikrą laiko tarpą. Tačiau, kaip nurodo Garrison & Christakis, ne visa IKT veikla yra tinkama raidos požiūriu ar parengta taip, kad pagerintų tvarką, pagal kurią maži vaikai žaidžia ir mokosi.

Respondentų buvo klausiama „Jūs atsižvelgiate į vaiko raidos etapą (amžių, gebėjimus) renkantis informacines ir komunikacines technologijas kūrybiškumui ugdytis?“

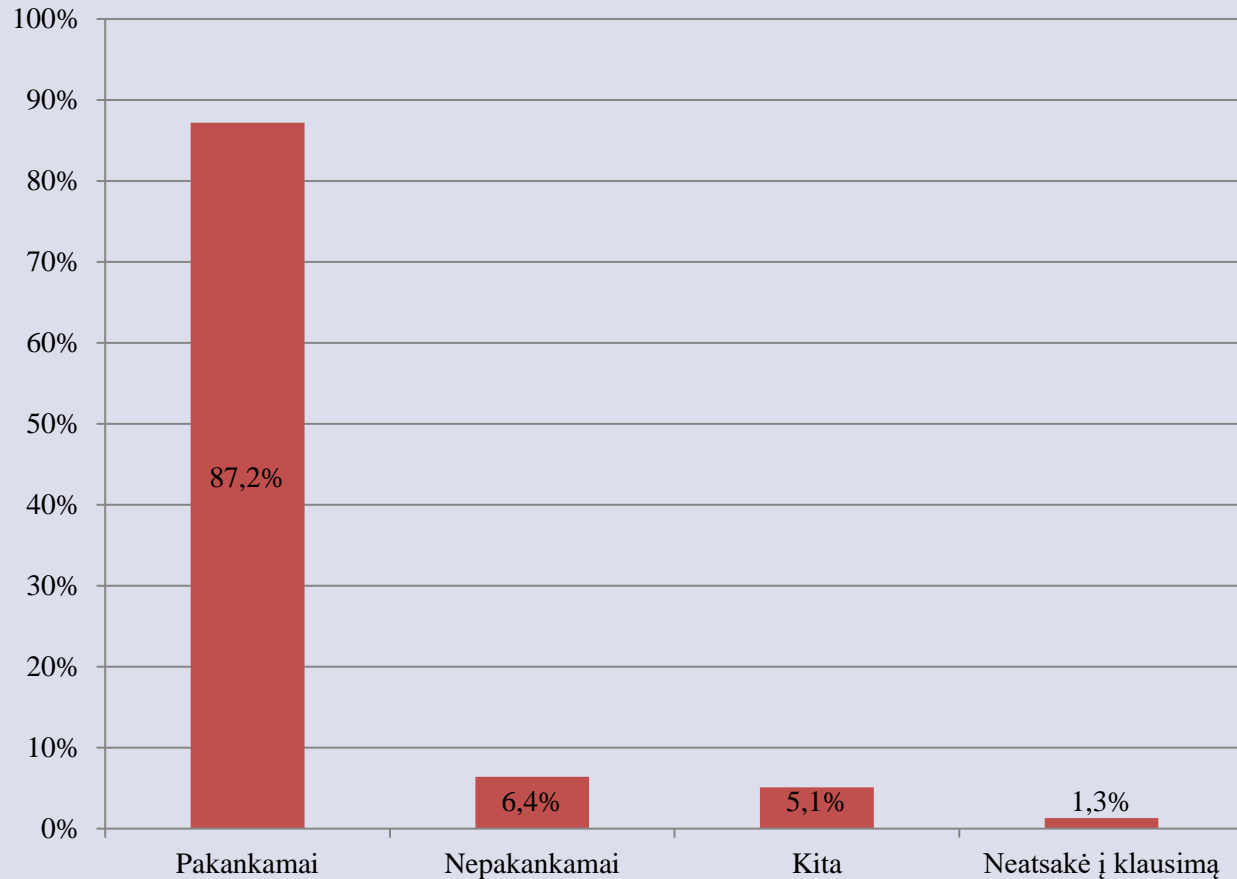
Pasak Law & So , IKT gali įtraukti vaikus į veiklas, kurios skatina kūrybiškumą pagal vaiko raidos etapą. Tam pritaria ir Metin, teigdamas, jog svarbu atrinkti tinkamą informaciją, atkreipiant dėmesį į vaiko amžių ir sukurti sąlygas eksperimentuoti, atrasti. Tyrimo duomenys įrodo, kad tėvai dažniausiai renkantis informacines ir komunikacines technologijas kūrybiškumui ugdytis atsižvelgia į vaiko raidos etapą (amžių, gebėjimus) ir sėkmingai ugdo kūrybiškumą.

„Kaip manote, ar Jūsų namuose naudojamos IKT skatina ugdytis kūrybiškumui?“

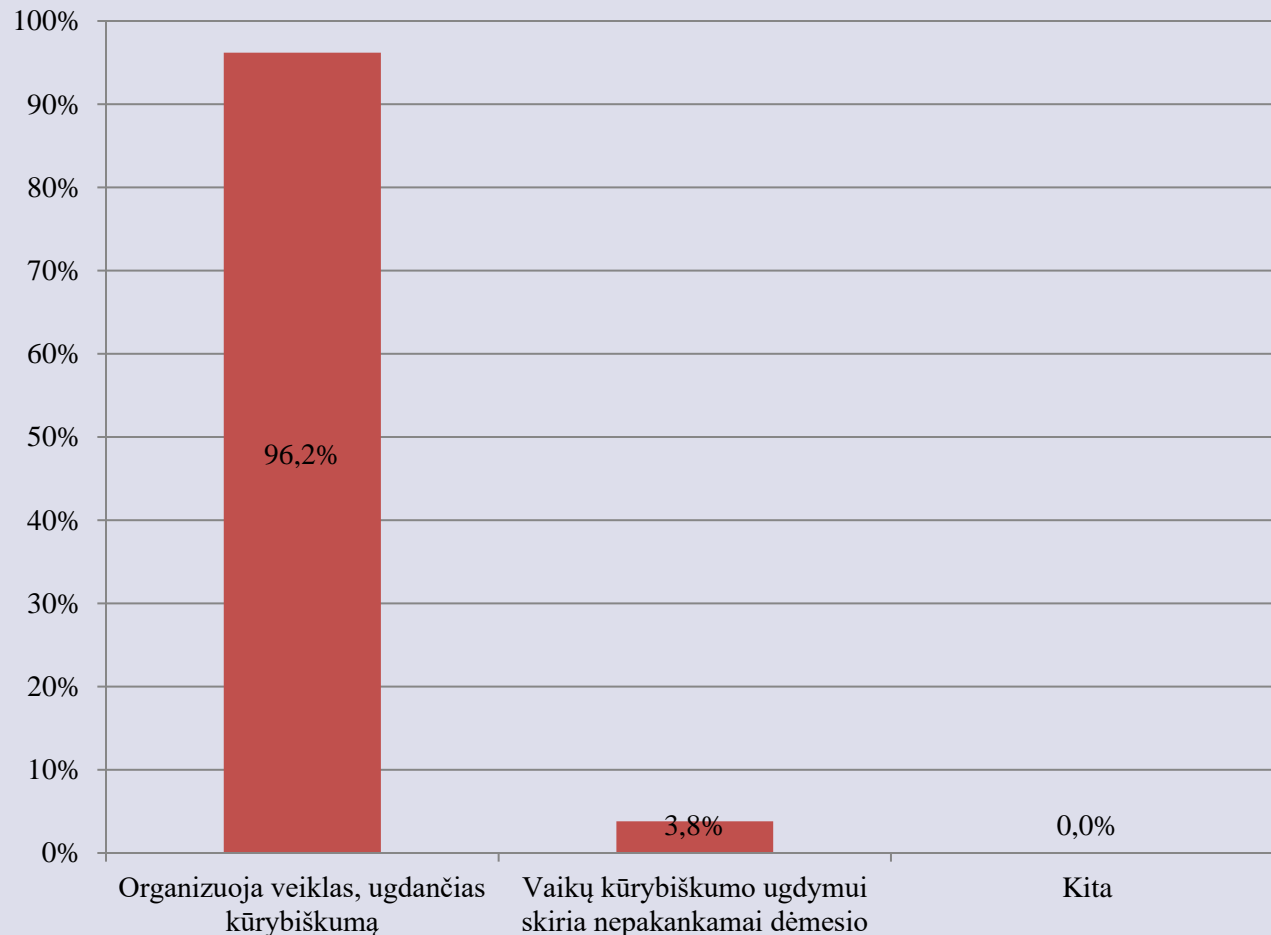
Kaip teigia Kupers ir kt., ugdyme reikia stimuliuoti vaikų kūrybinę veiklą. Gauti rezultatai parodė, kad tėvai ne visada ugdo vaikų kūrybiškumą, naudodami informacines ir komunikacines technologijas, dažnai tai priklauso nuo situacijų ir aplinkybių. Galima daryti prielaidą, kad vaikai naudoja IKT priemones pramogai, o ne ugdymui(si) ir kūrybiškumo skatinimui.

„Ugdymo įstaiga IKT skiria dėmesio“

Kaip teigia Laužikas (2018), IKT naudojimas yra tik priemonė, skirta išugdyti būtinas kompetencijas, tačiau jokia būdu nepriskiriama tikslui. Tėvų nuomonė iš dalies atspindi šią mintį ir iš gautų rezultatų galima matyti, kad ikimokyklinio ugdymo įstaigoje naudojamų IKT pakanka ugdymo(si) procese.

Norint sužinoti tėvų požiūrį, ar pedagogai organizuoja pakankamą vaikų kūrybiškumo skatinimą, pateiktas klausimas – „Jūsų vaiko pedagogai“

Kaip teigia Fitriawati & Lestari, mokymosi pagalbininkai - ikimokyklinio ugdymo mokytojai - turi planuoti ir užtikrinti vaikų mokymąsi, naudodami įvairius išteklius, įskaitant informacines ir komunikacines technologijas. Tėvų ir mokslinės literatūros šaltinis šiuo klausimu sutinka ir atskleidžia, kad darželio pedagogai ugdymo(si) procese organizuoja ir vykdo veiklas, skatinančias kūrybiškumą.

Tėvams buvo pateikti atviri klausimai:

„Parašykite keletą pavyzdžių, kaip Jūs šeimoje ugdote vaikų kūrybiškumo įgūdžius ir ar tam panaudojate IKT“

Tėvai pateikė 27 unikalius pavyzdžius. Visi atsakiusieji respondentai pateikė skirtingus kūrybiškumo ugdymo(si) būdus ir tam naudojamą priemonę. Daugiau nei pusė apklaustų respondentų teigia, kad kūrybiškumui ugdyti(s) naudoja IKT priemones.

Galima pastebėti, kad šeimose ugdomas kūrybiškumas būnant gamtoje, pasitelkiant natūralias priemones ir medžiagas, konstruojant, statant, atliekant įvairius meninius ir kūrybinius darbus, tačiau kūrybiškumui ugdyti(s) retai pasinaudojamos IKT

Darželio mokytojų interviu apibendrinimas

Kiekybinio tyrimo metu buvo paimti 7 ikimokyklinio amžiaus pedagogų interviu. Buvo siekiama atskleisti pedagogų požiūrį į kūrybiškumo ugdymą(si) taikant informacines ir komunikacines technologijas.

Apibendrinant interviu, galima teigti, kad:

- *Visi ikimokyklinio ugdymo pedagogai naudoja informacines ir komunikacines technologijas ir mano, kad jos reikalingos;*
- *Dalis informantų teigia kad, IKT lopšelyje-darželyje trūksta;*
- *Informantų teigimu, IKT priemonių naudojimas svarbus, ugdant ikimokyklinio amžiaus vaikus, IKT naudojimas padeda ugdyti(s) įvairias kompetencijas, kelia vaikų motyvaciją;*

Darželio mokytojų interviu apibendrinimas

- *IKT daro didesnę teigiamą poveikį, tačiau priklauso nuo naudojimo būdų ir tikslų. Svarbu turėti aiškų tikslą, nepiktinaudžiauti IKT, tikslingai ir atitinkamai naudoti bei suprasti IKT žalą;*
- *Mokytojai stengiasi į ugdymo(si) procesą IKT įtraukti bent vieną kartą per savaitę. Iš ankstesnių rezultatų galima daryti prielaidą, jog pedagogai neturi pakankamai tinkamų ir reikiamų IKT tikslingai naudoti ir užtikrinti visapusišką ugdymą(si), todėl dažnai sunku planuoti ir organizuoti ugdymo(si) procesą, kuriame būtų įtraukiamos ir IKT ir kūrybiškumo skatinimas;*

Darželio mokytojų interviu apibendrinimas

- *Kūrybiškumas lavėja įvairiose aplinkose, panaudojant įvairias, paprastas priemones, randamas grupėje, lauko erdvėje. Pedagogai taiko STEAM metodą kūrybiškumui ugdyti(s).*
- *Informantų nuomonė atspindi ir Lin (2011) mintis, kad kūrybiškai mokydami vaikai mokosi klausinėdami, eksperimentuodami, tyrinėdami, nagrinėdami ir net žaisdami be tikslo.*
- *vaikai, naudodami IKT įgyja ir tobulina įvairius kūrybiškumo įgūdžius ir gebėjimus, pavyzdžiui, tobulina IKT kompetenciją, meninę kompetenciją, estetinį suvokimą, bendradarbiavimą, kalbą.*

Tyrimo apibendrinimas

Tyrimo metu siekta išsiaiškinti, kaip pedagogai skatina vaikų kūrybiškumą ir ar tam įtraukia IKT. Išsiaiškinta, jog pedagogai kūrybiškumą skatina ugdytis visur, kur tik randa galimybę, t. y., gamtoje, pasitelkiant STEAM veiklas, naudojant natūralias medžiagas ir priemones, vaikams suteikiamos galimybės laisvai veikti patiems. Gauti rezultatai rodo, kad kūrybiškumui ugdyti(s) pedagogai IKT įtraukia gana mažai.

Kokybinio tyrimo rezultatai parodė, kad vaikai, naudodami IKT, greičiau įsisavina ir įsimena žodžius, spalvas, garsus, ugdo(si) kalba, bendradarbiaujama tarpusavyje, įgyjami įvairūs įgūdžiai ir gebėjimai, kurie padeda prisitaikyti kasdieninėse veiklose.

Susitarimai:

- Tyrimą pristatyti įstaigos ugdytinių tėvų susirinkimų metu ir paskelbti darželio svetainėje;*
- Atlikti IKT priemonių poreikio analizę ir nusistatyti jų įsigijimo prioritetus;*
- Metodinėse grupėse susitarti, kokias kompetencijas mokytojai norėtų / turėtų tobulinti IKT naudojimo srityje;*
- Aplinkos darbuotojams organizuoti IKT įvaldymo mokymus.*